

КАТЕГОРІЯ «ПРИВАТНЕ ЖИТТЯ»

Запорізька державна інженерна академія, кафедра українознавства

Приватне життя – це духовна і фізична сфери життя людини, які дозволяють їй задовольнити свої специфічні інтереси, що зумовлені індивідуальністю людини та автономністю її існування.

У чинному законодавстві єдине трактування права особи на недоторканість приватного життя відсутнє, що є недоліком вітчизняної законодавчої системи. Відсутність єдиного підходу до розуміння права особи, визначення його меж, призводить до багатьох порушень та цілком необґрунтованих обмежень з боку державних органів та суспільних структур. Саме тому дана проблема є актуальною.

Згідно зі статтею 32 Конституції України, «ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.»

Однією з гарантій недоторканності приватного життя людини виступає стаття 182 Кримінального кодексу України, яка встановлює кримінальну відповідальність за порушення недоторканності приватного життя особи.

Можна виділити кілька аспектів у сфері приватного життя людини:

- конфіденційність самої сфери існування людини – недоторканність житла чи то іншого володіння особи, робочого місця, приватність речей, що знаходяться при людині;
- конфіденційність медико-біологічних обставин життєдіяльності людини – інформації щодо здоров'я і фізичного розвитку людини;
- конфіденційність інтимного і сімейного життя людини – сфери кохання, переживання, інтимних стосунків, інформації щоденників, листів (збережених чи навіть не відправлених), не призначених для оприлюднення, присвячених певній особі віршів, відомостей щодо статевого та іншого інтимного життя тощо;
- інформаційно-комунікаційна конфіденційність – недоторканість як безпосередньо особистого спілкування з іншими людьми, так і спілкування шляхом використання поштово-телеграфних, телефонних, комп'ютерних та інших технічних комунікацій, неприпустимість протизаконного збирання, накопичення і використанні будь-якої конфіденційної інформації про особу без її згоди.

Тобто приватне життя – це така сфера, де людина сама визначає, що і в якому обсязі вона може оприлюднювати, а що ні.

У визначенні сфери приватного життя людини можливо виділити як об'єктивний критерій – ті обставини, втручання в які з боку державних органів в примусовому порядку неприпустимо, так і суб'єктивний критерій, який дозволяє кожній людині самій визначати межі конфіденційності інформації про себе.

Таким чином, з метою вдосконалення урегульованості суспільних відносин у сфері охорони недоторканості приватного життя варто переглянути відповідні норми та спрямувати законотворчу діяльність на їх систематизацію та згрупування в межах Кримінального кодексу. Зокрема це може мати вираз в об'єднанні складових приватного життя в одну статтю, яка б розкривала сутність даної категорії та встановлювала відповідальність за порушення недоторканості приватного життя особи у разі незаконного посягання на моральний стан.